Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Judecător: M.Muruianu)
Dosarul nr. 2a-2823/23
2-22024427-02-2a-21072023

D E C I Z I E

31 ianuarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

în componenţă:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Vitalie Cotorobai și Viorica Mihaila
Grefierul: Irina Pîntea

examinând în ședință de judecată publică cererea de apel declarată de *****,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către *****, intervenienți accesorii notarul Semionova Rodica și ***** privind declararea nulității contractului de donație,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2023,

c o n s t a t ă:

La 18 februarie 2022 ***** a depus cerere de chemare în judecată către S*****, intervenienți accesorii notarul Semionova Rodica și ***** (anterior ***** ***** privind declararea nulității contractului de donație.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 5 iulie 2019, în incinta biroului notarial de pe *****, mun. Chișinău (notar Semionova Rodica) a fost întocmit contractul de donație prin care *****, în calitate de donator a donat lui ***** 1/2 cotă- parte ideală din dreptul de proprietate asupra apartamentului, situat pe *****, mun. Chișinău, cu numărul cadastral *****.

Afirmă reclamantul că, după încheierea contractului de donație, nu a mai locuit în apartamentul menționat, contând pe faptul că în scurt timp după încheierea contractului va găsi un loc de trai sau va intra în proprietatea unui alt

bun imobil. Cu părere de rău, starea financiară în perioada după încheierea contractului s-a înrăutățit substanțial și la moment nu dispune de un loc de trai, fiind nevoit să doarmă pe la cunoscuți sau în unitatea de transport de la serviciu. Fapt ce vine în detrimentul sănătății sale, ceia ce îl impune de a anula contractul de donație menționat supra.

Reiterează că, în acest sens a expediat în adresa lui ***** o notificare prin care a informat despre intenția de a rezilia contractul de donație și pentru a evita adresarea în instanța de judecată cu privire la rezilierea contractului, respectând prevederile legislației în vigoare a expediat prezenta notificare privind intenția de a rezilia contractul de donație din 5 iulie 2019 pe cale amiabilă. Pentru rezilierea contractului de donație pe cale amiabilă a solicitat să se prezinte la notarul Semionova Rodica.

Precizează că, în acest sens a solicitat ca la data de 29.10.2021 ora 10.00, să se prezinte la notar pentru a rezilia pe cale amiabilă contractul de donație din 5 iulie 2019. Cu părere de rău, acestei notificări ***** nu a dat curs deși a primit notificarea și a discutat și pe telefon.

Notează că, legislația în vigoare dar și contractul de donație contestat prevede că, donația este revocabilă în cazurile prevăzute de lege, precum și dacă donatorul nu este în stare să se întrețină din contul patrimoniului sau venitului său. Cu părere de rău, starea financiară s-a înrăutățit substanțial și la moment nu dispune de un loc de trai, din care context unica soluție este anularea contractului de donație, pentru a reveni la poziția inițială și să poată dispune de un loc de trai, ori vîrsta și sănătatea dar și starea financiară nu-i permit să intre în posesia unui alt imobil.

Solicită declararea contractului de donație încheiat la 05.07.2019, în incinta biroului notarial (notar Semionova Rodica) prin care în calitate de donator a donat lui ***** 1/2 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra apartamentului situat pe *****, mun. Chișinău, cu numărul cadastral *****, repunerea părților în poziția inițială și recunoașterea dreptului de proprietate asupra 1/2 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra imobilului. Totodată solicitînd și scutirea de la achitarea taxei de stat.

La 03.06.2022 de către pârâta S***** a fost depusă explicație la cererea de chemare în judecată, solicitînd respingerea ca fiind neîntemeiată (f.d.53-54).

La 03.06.2022 de către intervenientul accesoriu ***** (anterior ***** ***** a fost depusă explicație la cererea de chemare în judecată, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată(f.d.55-56).

La data de 16.06.2022 de către reprezentantul reclamantului, avocatul Alexandru Bodrug, a fost depusă cerere suplimentară, solicitând revocarea cu declararea nulității contractului de donație, repunerea părților în poziția inițială, recunoașterea dreptului de proprietate, radierea și înscrierea în registru a dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.58-61).

La data de 28.06.2022 de către reprezentantul pîrîtei S*****, avocatul Briceac Andrei, prin secretariatul instanței, a fost depusă referință, solicitînd respingerea acțiunii.

Comunică că, la 05 iulie 2019 ***** și ***** au încheiat un Contract de donație autentificat notarial, potrivit contractului ***** a donat, iar ***** a primit 1/2 cotă-parte din dreptul de proprietate asupra apartamentului situat pe str. *****, mun. Chișinău, cu numărul cadastral *****. La 18 februarie 2022 ***** a depus la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cererea, prin încheierea judecătorească din 25 martie 2022, a fost aplicată măsura de asigurare a acțiunii pe imobilul dat. În timpul ședinței din 17 iunie 2022 avocatul Alexandru Bodrgu, în interesele reclamantului, a depus o cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat din nou aplicarea sechestrului asupra apartamentului și revocarea cu declararea nulității contractului de donație din 05 iulie 2019.

Arată ca fiind relevante speței prevederile art.art.60,170 și 171 CPC, considerînd incidența temeiului de a nu da curs cererii și de restituire, deoarece avocatul nu deține împuternicirile speciale de semnare a acțiunii și depunere în instanță. Procura anexată nu este cu drept de substituire, în procură nu este indicat dreptul de a semna mandatul avocatului, reclamantul nu a achitat taxa de stat pentru pretențiile suplimentare, cererea de chemare în judecată suplimentară este o nouă acțiune, nu o modificare a pretențiilor inițiale. Astfel, aceasta urmează a fi depusă separat, cerințele nu sunt clare și se contrazic.

Afirmă că, nu este de acord cu cererea de chemare în judecată suplimentară.

Consideră că cererea este neîntemeiată și pasibilă respingerii.

În susținerea concluziei aduce următoarele argumente, reclamantul este în stare să se întrețină din contul venitului său, relevante fiind prevederile art.1211 Cod civil. Reclamantul ***** activează în calitate de șofer de curse lungi, acest fapt fiind confirmat de însăși reclamant în cererea de chemare în judecată. În prezent reclamantul se află peste hotarele țării (Germania). Ținând cont de gradul de complexitate al acestei profesii, poate afirma cu certitudine că pentru munca prestată, reclamantul primește un salariu îndestulător, care îi permite să se întrețină și să ducă un nivel de trai decent. În conținutul cererii de chemare în judecată reclamantul nu a invocat că are necesitate să fie întreținut de o persoană sau să

primească prestații de asigurări sociale. De aici rezultă că reclamantul este în stare să se întrețină din contul venitului său, iar pretenția în baza căreia a fost formulată cererea de chemare în judecată este neîntemeiată, din motivul că nu întrunește prevederile art. 1211 din codul civil. Reclamantul nu a prezentat instanței documente care ar confirma circumstanțele pe care își întemeiază pretențiile.

Consideră că reclamantul a încălcat prevederile art. 167 alin. (1), lit. c) și d) din CPC, din motivul că nu a anexat la cererea de chemare în judecată documente care ar certifica că este sau nu angajat în câmpul muncii, documente privind mărimea venitului lunar, ce ar fi capabile să confirme că starea sa financiară este într-atât de grea încât nu poate să se întrețină din contul venitului său. Totodată, reclamantul nu a prezentat instanței nici o probă (act) care ar demonstra că a expediat pârâtei notificarea prin care a solicitat să se prezinte la 29 octombrie 2021, ora 10:00, la biroul notarial, pentru a rezilia contractul de donație, argumentele reclamantului sunt neîntemeiate și nu corespund adevărului. Afirmația potrivit căreia a avut un "plan bine pregătit" cu ***** ***** (***** (fosta soție a reclamantului) de a obține integral dreptul de proprietate asupra apartamentului și de a lăsa reclamantul fără adăpost, nu corespunde adevărului. Niciodată nu a avut intenția aceasta, iar reclamantul nu a prezentat probe care ar demonstra argumentele sale. Eronată este și afirmația prin care ***** menționează că nu are viză de reședință în mun. Chișinău, ce este foarte greu de a se aranja în câmpul de muncă în oraș. Aceasta, deoarece la materialele dosarului reclamantul a anexat copia buletinului de identitate, în care se indică că ultimul domiciliu al său este pe altă adresă, astfel considerând asigurarea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2023 a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă din numele lui ***** către S*****, intervenienți accesorii notarul Semionova Rodica și ***** (anterior ***** *****, privind declararea nulității contractului de donație.

S-a declarat nul contractul de donație nr.11999 din 05.07.2019 încheiat între donator ***** și donatar ***** privind donația la ½ (o doime) cotă-parte ideală din bunul imobil cu nr. cadastral ***** situat în mun.Chișinău, sectorul Buiucani, *****.

S-au repus părțile la situația inițială înaintea încheierii contractului nr.11999 din 05.07.2019.

S-a dispus radierea din registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate ale pîrîtei S***** asupra ½ (o doime) cotă-parte ideală din bunul imobil cu nr. cadastral ***** situat în mun.Chișinău, sectorul Buiucani, *****.

S-a dispus înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate după ***** asupra ½ (o doime) cotă-parte ideală din bunul imobil cu nr.cadastral ***** situat în mun.Chișinău, sectorul Buiucani, *****.

Prezenta hotărâre servește temei pentru efectuarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile.

S-a încasat de la S***** în beneficiul lui ***** cheltuieli de judecată în sumă de 1873 (una mie opt sute șaptezeci trei) lei 18 bani cu titlu de taxa de stat, suma de 2710 (două mii șapte sute zece) lei cu titlu de cheltuieli de executare și suma de 10000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

La 11 mai 2023, *****, a depus cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2023, cu emiterea unei hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de apel a menționat că, instanța de fond la soluționarea cauzei a încălcat normele de drept, manifestată prin examinarea superficială a cauzei şi nu a elucidat complet circumstanțele cauzei.

Indică că, circumstanțele pe care prima instanța le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente, deoarece, reclamantul nu a prezentat instanței nici o probă (act) ce ar demonstra că a expediat în adresa lui ***** notificarea privind rezilierea Contractului de donație din 05 iulie 2019.

Reiterează că, în referința depusă la cererea de chemare în judecată, a criticat argumentele lui ***** privind respectarea procedurii prealabile. În concret, a menționat că ***** nu a anexat nici un act ce ar confirma că acesta a expediat, iar dînsa a recepționat notificarea privind rezilierea Contractului de donaţie din 05 iulie 2019. Totodată, intimatul nu a prezentat instanţei de judecată nici un act (înregistrare audio) ce ar demonstra că a telefonat-o şi i-a comunicat despre necesitatea prezentării la Biroul Notarial la 29 octombrie 2021, ora 10:00 pentru rezilierea Contractului de donație. La dosar lipsește şi actul ce ar confirma programarea de către ***** la Biroul Notarial pentru data şi ora menționată în vederea rezilierii contractului de donație.

Susține apelantul că, în lipsa documentelor care ar confirma respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului (cerință prevăzută expres de art. 167 alin. (1) lit. d) din CPC), în condițiile art. 171 alin. (1) din CPC, instanța de judecată urma să emită o încheiere prin care să acorde lui ***** termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Ulterior, în cazul neînlăturării neajunsurilor în termenul acordat, instanța de judecată urma să restituie cererea de chemare în judecată depusă. Prin urmare, instanța de fond a neglijat prevederile art. 167 alin. (1) lit. d)

și art. 171 alin. (1) din CPC și fără a lua în considerare argumentele indicate în referință, a admis afirmațiile declarative ale lui *****.

Relevă că, referitor la dreptul de revocare care conform concluziei instanței de fond, a parvenit drept consecință a neglijării pretinsei notificări expediată de ***** în scopul soluționării cauzei pe cale amiabilă, face referire la art. 1211 din Codul Civil.

Suplimentar indică că, luând în considerație că intimatul Constantina ***** nu a comunicat instanței de fond, că are necesitatea să fie întreținut de o persoană sau să primească prestații de asigurări sociale, motivul pentru care acesta a solicitat anularea Contractului de donație nu este întemeiat. Or, lipsa unui loc de trai, nu constituie temei de revocare a Contractului de donație, acesta nefiind prevăzut de art. 1211 din Codul Civil.

Precizează că, prin prisma art. 167 alin. (1) lit. c) din CPC, se deduce că Reclamantul este partea procesuală care trebuie să prezinte instanței probe pe care își întemeiază pretențiile din cererea de chemare în judecată. Prin urmare, în speță, ***** (reclamant) este cel care trebuia să prezinte obligatoriu instanței acte/înscrisuri ce ar demonstra că salariul pe care îl primește la locul de muncă temporar nu îi ajunge pentru un trai decent, ultimul nu şi-a îndeplinit această obligație, iar instanța a acceptat explicațiile acestuia și a considerat că probele respective trebuiau să fie prezentate de către partea pârâtă, *****.

Accentuează că, instanța de fond i-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 (1) CEDO, potrivit căruia, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, îndreptate împotriva sa.

Subliniază că, din argumentele specificate supra nu este clar ce obligaţie (sarcină) are în vedere instanța de fond, că nu a fost executată/îndeplinită de către ea în calitate de donatar. Or, prin prisma art. 1190 şi art. 1207 din Codul Civil se deduce că contractul de donaţie este unilateral, adică creează obligaţii doar pentru donator şi anume, obligația de a mări din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părţi - donatar. Acest fapt este confirmat chiar şi de instanța de fond, care a reţinut că: (...) potrivit Hotărârii plenului CSJ cu privire la unele chestiuni apărute în practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor ce ţin de contractele de donație şi de înstrăinare a bunului cu condiţia întreținerii pe viaţă nr. 2 din 30.03.2009, contractul, de obicei, este unilateral, deoarece creează obligații numai în sarcina donatorului, contractul este, de regulă, cu titlu gratuit, translativ de proprietate, irevocabil şi personal.

Revocarea contractului de donație în condițiile art. 1211 din Codul Civil (în caz de stare de nevoie) poate avea loc doar atunci când donatorul nu este în stare să se întrețină din contul patrimoniului sau venitului său. La caz, intimatul ***** nu a invocat că nu este în stare să se întrețină singur si nici nu a solicitat de la donatar să îl întrețină sau să îi acorde sprijin material. Unicul motiv invocat de ***** este faptul că nu are un loc de trai permanent, însă acest motiv nu constituie temei de revocare a Contractului de donație din 05 iulie 2019, în condițiile art. 1211 din Codul Civil. Respectiv, concluzia instanței de fond potrivit căreia la caz, reclamantul este îndreptățit să ceară fie executarea silita a obligației (sarcinii), fie revocarea donației, este eronată, or, Contractul de donație din 05 iulie 2019 nu a prevăzut nici o obligațiae pentru donatarul *****.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că hotărârea atacată a fost pronunțată la 04 mai 2023, iar apelul a fost depus la 11 mai 2023, fapt ce denotă că cererea de apel este declarată în termenul prevăzut de lege.

În ședința instanței de apel apelanta S***** și reprezentantul său, avocatul Andrei Briceag au susținut cererea de apel, solicitând admiterea acesteia pe motivele invocate, casarea soluției instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

Intimatul ***** și reprezentantul său, avocatul Alexandru Bodrug, în ședința de judecată au solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

Intervenienți accesorii notarul Semionova Rodica și *****, fiind citați legal, în ședința de judecată nu s-au prezentat, astfel instanța a dispus examinarea cauzei în absența acestora.

Audiind părțile, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi care urmează a fi respinsă cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit dispoziţiilor art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se

limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Instanța de apel constată că obiectul prezentei cereri de chemare în judecată constituie declararea nulității contractului de donație încheiat la 05.07.2019, în incinta biroului notarial (notar Semionova Rodica) prin care ***** în calitate de donator a donat lui ***** 1/2 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra apartamentului situat pe *****, mun. Chișinău, cu numărul cadastral *****, repunerea părților în poziția inițială și recunoașterea dreptului de proprietate asupra 1/2 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra imobilului.

Examinând cererea de chemare în judecată depusă de ***** către *****, intervenienți accesorii notarul Semionova Rodica și ***** privind declararea nulității contractului de donație, instanța de fond a admis integral acțiunea.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în apel, instanţa de apel constată că instanţa de judecată ierarhic inferioară, corect a ajuns la soluția menționată.

La această concluzie instanța de apel a ajuns din următoarele considerente.

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că, potrivit contractului de donație nr.11999 din 05.07.2019 donatorul *****, de pe o parte și donatarul *****, de pe altă parte, denumiți împreună în continuare ,,părțile contractante, au încheiat prezentul contract prin care donatorul a donat donatarului imobilul:1/2 (una doime) cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra Unității în condominiu. Unitatea în condominiu este înregistrată în registrul bunurilor imobile ca Încăpere izolată, numărul cadastral *****, adresa mun.Chișinău, sect. Buiucani, str.Ion Creangă, 82/1, apartament 120, modul de folosință locativă, cu suprafața totală de 44,3 m2, și anume locuință, compusă din două camere locuibile, cu suprafața locuibilă de 24,4 m2...” (f.d.6-9,22-25);

Potrivit certificatului din Registrul bunurilor imobile ***** se atestă dreptul de proprietate asupra bunului încăperi, modul de folosință locativă, suprafața de 44.3 m.p., cota parte ½ lui ***** ***** și ½ lui ***** (f.d.5);

Instanța de fond a ținut cont de:

- informația din banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile din 03.12.2020;

- nota informativă la procedura de executare nr.003-368/22 din 08.09.2022 și ordinul de încasare a numerarului din 06.12.2022 pe suma de 2710 lei;

- încheierea executorului judecătoresc Talmaci Roman din 06.09.2022(f.d.79); extrasul din cont 4/2019 pe numele lui ***** (f.d.84-85).

Prin urmare, se constată cu certitudine încheierea între ***** (tată), în calitate de Donator și ***** (fiică), în calitate de Donatar, a contractului de donație nr.11999 din 05 iulie 2019, autentificat notarial, care a produs efecte juridice.

În conformitate cu art.9 alin.(1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

(2) Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Art.15 al.(1) Cod civil stabilește că, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art. 16 alin. (1) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin:

a) recunoaşterea dreptului;

b) restabilirea situaţiei anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acţiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulităţii actului juridic;

d) declararea nulităţii actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligaţiei în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobînzii de întîrziere sau, după caz, a penalităţii;

i) rezoluţiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanţa de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul art.992 alin. (1) Cod Civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit art.993 alin.(2), părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conținutul lor.

La caz se reține că, contractele reprezintă convenţia dintre două sau mai multe persoane, în scopul de a produce efecte juridice. Contractul este un acord între două sau mai multe persoane cu scopul naşterii unui raport juridic. Încheierea contractelor este guvernată de principiul libertăţii contractuale, deoarece orice contract este creaţia unei voinţe umane.

Principiul libertăţii contractuale se exprimă şi prin aceea că o persoană poate încheia orice fel de contract, poate să determine prin voinţa sa clauzele contractuale şi efectele pe care contractul urmează să le producă. De asemenea, părțile pot să modifice sau să stingă obligațiile exprimate în contract.

Conform art. 1198 alin. (1) Cod civil, prin contract de donaţie, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părţi (donatar).

Norma comentată este chemată să definească noţiunea unui contract civil tradiţional – contractul de donaţie. În baza acestui contract, donatorul îşi reduce cu titlu gratuit patrimoniul său în favoarea celeilalte părţi a contractului– donatarului. Contractul de donaţie este marcat de următoarele trăsături caracteristice: a) Donaţia este îndreptată spre majorarea patrimoniului donatarului; b) Majorarea patrimoniului donatarului se produce din contul patrimoniului donatorului gratuit; c) Majorarea patrimoniului donatarului se face cu intenţia donatorului de a gratifica (animus donandi).

Contractul de donaţie are un efect translativ de drepturi şi este irevocabil. În rezultatul încheierii contractului de donaţie, dreptul care reprezintă obiectul contractului trece din patrimoniul donatorului în cel al donatarului.

Pornind de la noţiunea patrimoniului, prin contractul de donaţie pot fi transmise atât drepturi reale, cât şi de creanţă. În principiu, contractul de donaţie este un contract cu titlu gratuit. Sporind patrimoniul donatarului, donatorul nu urmăreşte obţinerea unor foloase patrimoniale.

Conform art. 1209 alin. (1)-(3) Cod civil, în cazul revocării donaţiei, obligaţiile neexecutate ale părţilor care rezultă din contract se sting. În caz de revocare parţială, obligaţiile neexecutate se sting doar în partea corespunzătoare revocării parţiale.

În cazul revocării donaţiei, donatarul este obligat să restituie bunul donat. Se aplică în mod corespunzător dispoziţiile art.1990-1995, sub rezerva aplicării dispoziţiilor art.1210 alin.(3).

Decesul donatorului după revocarea donaţiei nu stinge obligaţia donatarului de restituire.

În baza art. 1211 alin. (1)-(3) Cod civil, donatorul are dreptul să revoce donaţia dacă nu este în stare să se întreţină din contul patrimoniului sau venitului său. Se prezumă că donatorul nu este în stare să se întreţină dacă sînt întrunite condiţiile stabilite de lege pentru a cere întreţinere de la o altă persoană sau pentru a primi prestaţii de asigurări sociale în sistemul public, chiar dacă donatorul nu a exercitat aceste drepturi. Dreptul de revocare este suspendat pe perioada în care donatarul întreţine donatorul, iar ultimul are dreptul legal de a fi întreţinut. Pe aceeaşi perioadă este suspendată curgerea termenului de revocare a donaţiei. Dacă donatarul încetează întreţinerea, iar donatorul revocă donaţia, obligaţia de restituire a donatarului se va reduce cu valoarea întreţinerii oferite. Donatorul care nu este în stare să se întreţină în sensul alin.(1) şi (2) sau care în mod iminent se va afla în această situaţie poate suspenda executarea obligaţiilor sale rămase neexecutate care rezultă din contractul de donaţie. Dispoziţiile alin.(3) se aplică în mod corespunzător dreptului de a suspenda executarea. Dacă donatorul suspendă executarea, donatarul poate declara rezoluţiunea donaţiei. Dispoziţiile prezentului articol se aplică şi în cazul în care de revocarea donaţiei depinde fie aptitudinea donatorului de a îndeplini obligaţiile de întreţinere prevăzute de lege sau prin hotărîre judecătorească, fie apariţia acelor obligaţii.

Colegiul judiciar reține că, după încheierea contractului de donație, încheiat între Donatorul (tată) și Donatarul (fiică), starea financiară donatorului s-a înrăutățit substanțial, el nedispunând din anul 2019 pînă la moment de un loc de trai, fiind nevoit să înnopteze la cunoscuți sau în transport, neavând mijloace bănești pentru chirie, fapt ce vine în detrimentul sănătății sale, fiind nevoit să ceară revocarea cu declararea nulității contractului.

Colegiul judiciar a stabilit că, obiectul contractului de donație, a fost transmiterea în proprietate, cu titlu gratuit, de la tată la fiică, a imobilului, în întregime, fără rezervarea dreptului de proprietate, fiind liber de orice grevare în folosul Donatorului sau a unui terț, iar Donatarul acceptă donația imobilului de la Donatar, fiind prevăzută, la fel, pe declarațiile și garanțiile părților, revocabilitatea donației în anumite cazuri.

În acest sens, se reține că, contractul de donație este guvernat de principiul revocabilității, fiind îndeplinită una dintre condițiile expres prevăzute, și anume

cum a invocat reclamantul și reprezentantul reclamantului, incidența stării de nevoie reglementată, pe de o parte contractual, iar pe de altă parte în ordinea art.1211 Cod civil, conform căruia donatorul are dreptul să revoce donația dacă nu este în stare să se întrețină din contul patrimoniului sau venitului său.

Colegiul civil reiterează că instanța de fond just a concluzionat că, în speță, nulitatea contractului de donație, invocată de drept, de către reclamantul ***** în ipoteza stării de nevoie, fiind exercitat și dreptul de revocare prin notificare, adresată donatarului la 29.10.2019, oferă efecte, de drept, de revocare a donației. Or, ignoranță și lipsa de impasibilitate a pîrîtei față de notificarea și apelul telefonic primit, invocat de reclamant în susținerea pretențiilor sale, nu au fost criticate sau justificate de pîrîtă și avocatul acesteia, în infirmitatea lor.

Ca urmare, instanța de fond corect a dispus în temeiul art.art.1207,1209,1211 Cod civil, revocare a donației, fapt realizat și motivat de reclamant și reprezentantul reclamantului.

Mai mult, din înscrisurile prezentate și argumentele invocate, dovada domiciliului sau a reședinței temporare, de către reclamantul a fost arătată, or, potrivit actului de identitate domiciliul ultimului este în str.Ion Creangă nr.82, bl.1, ap.120, mun.Chișinău, fiind invocat că nu posedă un alt imobil unde să locuiască, instanța dînd temeinicie unor astfel de argumente, or, potrivit art.39 Cod civil pînă la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menționat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege. Or, altfel de circumstanțe nu au fost stabilite dar nici contrariul nu a fost demonstrat.

Prin urmare, instanța constată, că dacă donatarul a acceptat donaţia, în caz de neexecutare sau alte circumstanțe decisive, donatorul, la caz, reclamantul este îndreptăţit să ceara fie executarea silita a obligaţiei (sarcinii), fie revocarea donaţiei. Or, prin revocare, contractul de donaţie este desfiinţat cu efect retroactiv, donatarul va fi, deci, obligat sa restituie bunul donat, dar va putea păstra fructele culese pana la data introducerii acţiunii în revocare.

În acest context, Colegiul conchide faptul că, prin efectul desființării contractului, ½ (o doime) cotă-parte ideală din bunul imobil din speță, va reveni în proprietatea donatorului *****, cu efecte ex tunc, donatarul S***** neavînd sarcina să restituie contravaloarea pecuniară folosinţei, posesiei și dispoziției bunului din 09 iulie 2019.

În partea cerințelor privind dispunerea radierii din registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a pîrîtei S***** asupra ½ (o doime) cotă-parte ideală din bunul imobil și dispunerea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului

de proprietate după ***** asupra ½ (o doime) cotă-parte ideală din bunul imobil în speță situat în mun.Chișinău, sectorul Buiucani, instanța de fond corect a admis ca fiind întemeiată, în acest sens, se vor reține prevederile art.art.430, 438, 439 Cod civil care reglementează acțiunea în efectuarea înregistrării, noțiunea și rectificarea înregistrării sau înregistrării provizorii.

Prezenta hotărâre servind drept temei pentru efectuarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile.

Prin urmare, Colegiul civil nu poate reține argumentele apelantei, deoarece aceasta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art.121, art.122 Codul de procedură civilă.

Cu referire la argumentul apelantei privind aplicarea eronată de către instanţa judecătorească inferioară a normelor de drept material, Colegiul menţionează că în cererea de apel nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material şi din care circumstanţe aceasta rezultă, iar Colegiul reţine că acest argument al apelantei poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al hotărîrii instanței de fond ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Colegiul va respinge ca fiind neîntemeiată critica apelantei potrivit căreia, instanța de fond a dat o apreciere eronată probelor acumulate, ori, rolul activ exercitat de instanţă, în desluşirea corectă a raportului dintre părţi, este evident manifestat, în condiţiile analizei apărărilor pârâtului exprimate pe cale incidentală, dar, în cadrul fixat de reclamant şi în limitele obiectului dedus judecăţii.

Colegiul consideră că este neîntemeiat și urmează a fi respins argumentul apelului conform căruia, avocatul nu deține împuternicirile speciale de semnare a acțiunii și depunere în instanță dat fiind că, în speță, împuternicirile avocatului au fost incluse în mandatul avocațial și contrasemnate cu clientul.

Nu poate fi reținut de Colegiu drept temei de admitere a apelului nici argumentul apelantului cu referire la prevederile art. 167 alin. (1) lit. c) din CPC, precum că ***** (reclamant) este cel care trebuia să prezinte obligatoriu instanței acte/înscrisuri ce ar demonstra că salariul pe care îl primește la locul de muncă temporar nu îi ajunge pentru un trai decent, or, probe în vederea confirmării celor declarate de către intimat au fost prezentate, respectiv, Colegiul nu poate accepta argumentele invocate de apelanta, acestea având un caracter formal și pur declarativ, iar materialele dosarului demonstrând contrariul.

Analizând hotărârea contestată cu apel, prin raportare la cererea de chemare în judecată, la motivele de apel, la apărările formulate de părți în faţa instanţei de fond și reluate în faţa instanţei de apel, se observă că hotărârea contestată îndeplineşte exigenţa de a fi motivată.

Colegiul civil constată că, argumentele invocate în cererea de apel, în esenţa lor, sunt similare argumentelor expuse în ședința de judecată care au fost deja supuse examinării şi aprecierii juste de către instanţa de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate şi aplicate elocvent de instanţa de fond prin prisma circumstanţelor importante ale pricinii. Instanţa de apel notează că, apelantul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanţei de fond.

De altfel, se reține că, judecătorul nu trebuie să răspundă în mod separat fiecărui argument, fiecărei nuanţe date de părţi textelor pe care şi-au întemeiat argumentele, or, deși Curtea Europeană acordă o atenţie deosebită respectării de către instanţe a obligaţiei de a examina problemele ridicate de către părți ca o garanţie a respectării dreptului la un proces echitabil, totuşi, în jurisprudența sa s-a reţinut în mod constant faptul că „Art. 6 par. 1 din Convenţie obligă tribunalele să-şi motiveze deciziile, dar nu se poate cere să dea un răspuns detaliat la fiecare argument” - Hotărârea *Ruiz Torija contra Spaniei.*

Mai mult, reieșind din principiul disponibilității părților în procesul civil și în virtutea prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care indică expres că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, Colegiul judiciar a constatat cu certitudine că apelantul în cererea de apel nu a putut confirma prin probe circumstanțele pe care le invocă drept temei de admitere a cererii de apel.

În consecinţă, instanţa de apel, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menţionat că „... art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes”, consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanţe.

Referitor la cheltuielile de judecată, Colegiul civil va reține prevederile art.94 alin. (1) CPC care statuează că, instanța judecătorească obligă partea care a

pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Respectiv, ținînd cont de faptul că a fost admisă cererea de chemare în judecată, Colegiul civil consideră că instanța de fond corect a admis și cerința de a încasa de la pîrîta ***** în beneficiul reclamantului ***** cheltuielile de 1873,18 lei cu titlu de taxa de stat, achitați prin ordinul de încasare a numerarului nr.PJNJ-9200 din 18.03.2022.

Potrivit art. 96 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1[1]) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din materialele cauzei cu certitudine s-a constatat faptul că, reprezentantul reclamantului, avocatul Bodrug Alexandru a solicitat încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 10 000,00 lei, conform bonului de plată Seria PL nr.281755 din 07 iunie 2022 (f.d.75).

Conform practicii Curţii Europene a Drepturilor Omului, pentru dovedirea cheltuielilor suportate, este necesară prezentarea de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispoziții de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Totodată, pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată va ține cont de: a) complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, b) aportul avocatului la soluționarea cauzei, c) timpul și munca depusă de avocat, d) aptitudinile special necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice special, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienții specifici etc.), e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respective îi limitează capacitatea de a lucru în alte dosare, f) rezultatul obținut, g) restricțiile de timp impuse de clienți și de circumstanțele cauzei, h) natura și durata relației dintre avocat și client, i) experiența, reputația și abilitatea avocatului, j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, k) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză, l) alți factori.

Avînd în vedere că acțiunea a fost admisă, Colegiul civil constată că, în astfel de circumstanțe compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de către reclamant a fost una întemeiată și just a fost compensată pentru munca prestată în raport cu complexitatea cauzei și durata examinării în limita a 10 000 lei, acestea fiind reale, necesare și într-un cuantum rezonabil, conform ordinului de plată prezentat.

La fel, potrivit art.90 CPC, printre cheltuielile de judecare a cauzei, se regăsesc și cheltuielile de executare a actelor judiciare, instanța de fond just a încasat suma de 2710 (două mii șapte sute zece) lei cu titlu de cheltuieli de executare, achitate de către reclamantul ***** executorului judecătoresc Talmaci Roman în scopul asigurării documentului executoriu nr.2-3658/22 din 25.03.2022 emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru privind asigurarea acțiunii, fapt atestat prin ordinul de încasare a numerarului nr.10541623 din 06.09.2022(f.d.80).

În asemenea împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanțe sunt întemeiate și legale, în concordanță cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

Luînd în considerație cele expuse, Colegiul civil consideră necesar de a respinge cererea de apel depusă de *****. Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către *****, intervenienți accesorii notarul Semionova Rodica și ***** privind declararea nulității contractului de donație.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art.390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către *****, intervenienți accesorii notarul Semionova Rodica și ***** privind declararea nulității contractului de donație.

Decizia este definitivă, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei motivate.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Viorica Mihaila